

Viden om havene 2020

HAVDATA OG HAVOBSERVATION
MED HENBLIK PÅ INTELLIGENT
OG BÆREDYGTIG VÆKST

***Europe Direct er en service, der har til formål at hjælpe
med at besvare Deres spørgsmål om Den Europæiske Union.***

Frikaldsnummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Nogle mobiloperatører tillader ikke opkald til 00 800-numre
eller tager betaling for sådanne opkald.

Yderligere oplysninger om EU fås på internet via Europaserveren (<http://europa.eu>).

Katalogoplysninger findes bagest i denne publikation.

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2010

ISBN 978-92-79-16445-3

doi:10.2771/58561

© Den Europæiske Union, 2010
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Forsidebilleder: Kortlægning af havbunden ved hjælp af luftbåren lidar (Clew Bay, Irland), © Marine Institute

Printed in Belgium

TRYKT PÅ IKKE-KLORBLEGET PAPIR

Europa-Kommissionen

Viden om havene 2020

Havdata og havobservation med henblik
på intelligent og bæredygtig vækst

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet

Europæisk havobservations- og -datanetværk

Konsekvensanalyse

Resumé

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene

Generaldirektoratet for Maritime Anliggender og Fiskeri

Forord

Europa 2020-strategien omfatter en anerkendelse af, at det er viden, der er den drivende kraft bag innovation, der igen kan sikre os en både holdbar og »smart« vækst. For den maritime økonomis vedkommende bygger en stor del af denne viden på observationer af havets rytmer og cykler. De data, der indsamles gennem disse observationer, kan imidlertid kun munde ud i viden og innovation, hvis ingeniører og videnskabsmænd er i stand til at finde, opnå adgang til, samle og anvende dem effektivt og hurtigt. Dette er ofte ikke tilfældet i dag.

Kommissionens initiativ »Viden om havene 2020« tager sigte på at frigøre og samle marine data fra forskellige kilder og gøre det lettere at benytte dem til andre formål end de oprindeligt planlagte. Der er tre store fordele forbundet hermed.

For det første vil det forbedre effektiviteten hos alle de private organisationer, offentlige myndigheder og forskere, der i dag benytter marine data. Der vil blive brugt mindre tid og færre kræfter på at samle og behandle indbyrdes uforenelige data fra forskelligartede kilder.

For det andet vil det åbne op for nye muligheder og øge innovationen inden for den maritime økonomi. Jeg er overbevist om, at en universel og troværdig adgang til præcise marine data vil sætte europæiske virksomheder i stand til at tilbyde varer og tjenester, som ingen kunne have forudset tidligere.

Og for det tredje vil det skabe større sikkerhed omkring vores viden om havenes adfærd. Det vil ikke kun være til fordel for dem, der lever og arbejder på havet og langs kysten. Havstrømmene er bestemmende for klimaet på landjorden. Bedre viden om havet er ikke den eneste betingelse for bedre at kunne forudse, hvor strenge eller milde årstiderne i Europa bliver. Men det er en nødvendig betingelse. Bedre viden om den marine verden kan således hjælpe Europa med at forberede sig på klimaforandringer.

Konsortier af europæiske organisationer er allerede i færd med at udvikle en prototype til et europæisk havobservations- og havdatanetværk (EMODnet) for at forbedre adgangen til data om et begrænset antal havområder til gavn for de offentlige og private organisationer, der har behov for sådanne data. Brugerne kan downloade ikke blot dataene, men også oplysninger om målingernes troværdighed. Eventuelle huller i observationsnetværkene er fremhævet.

De øvrige foranstaltninger, vi foreslår gennemført, vil sætte os i stand til bedre at forstå de muligheder, der ligger i en ressource, der dækker 71% af jordens overflade. Tilsammen danner de en kohærent samling af input fra forskellige politikområder i EU, og som sådan er dette initiativ et konkret eksempel på fordelene ved EU's integrerede politik på det maritime område, således som den er i færd med at udvikle sig.

Maria Damanaki
EU-kommissær for Maritime Anliggender og Fiskeri

Viden om havene 2020

Havdata og havobservation med henblik
på intelligent og bæredygtig vækst

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet

KOM(2010) 461

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrund	7
2.	Aktuelle udfordringer	8
3.	Mål	8
4.	Udvikling af eksisterende EU-instrumenter	9
4.1.	EU-direktiver	9
4.2.	Ramme for indsamling af data om fiskeri	10
4.3.	Initiativ vedrørende global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES)	10
4.4.	Fælles miljøinformationssystem (SEIS) og WISE-Marine	10
4.5.	ur-EMODnet	10
4.6.	EU-agenturer og nationale kontorer	11
4.7.	Kystdata	11
4.8.	Forslag til forbedring af eksisterende instrumenter	13
5.	Udvikling af en operationel havdata-arkitektur	14
6.	Styring af processen	16
7.	Tidsplan	16

1 | Baggrund

Viden er kilden til bæredygtig vækst i en sammenkoblet global økonomi og derfor et nøgleelement, når det gælder om at opnå intelligent vækst i EU i tråd med »Europa 2020-strategien«⁽¹⁾. At øge vores viden om havene, der udgør 71% af jordens overflade, er et af de tre tværgående værktøjer i EU's integrerede havpolitik⁽²⁾. Faktisk kan viden om havene også bidrage til at opnå de to andre værktøjer, nemlig bedre fysisk planlægning og integreret farvandsovervågning. Det er umuligt at forudsige omfanget af fremtidige forandringer i havsystemerne, deres konsekvenser for de menneskelige aktiviteter og den indflydelse, disse ændringer i den menneskelige adfærd vil få på havene, uden at forstå, hvordan systemet virker nu, og hvordan det virkede førhen. Viden er påkrævet, for at havene kan opnå en god miljøtilstand i overensstemmelse med havstrategirammedirektivet, som er miljøsøjlen i den integrerede havpolitik. Viden er en af hovedkomponenterne i EU's plan om at integrere havforskning og maritim forskning⁽³⁾ og et bidrag til den digitale dagsorden⁽⁴⁾.

For at få viden om havene, må man begynde med at observere dem. Dataene fra disse observationer samles og analyseres derefter for at få information og viden. Den erhvervede viden kan siden anvendes til at fremme intelligent, bæredygtig vækst, at vurdere det marine økosystems sundhedstilstand eller beskytte kystsamfundene.

Denne meddelelse omhandler især de to første faser i processen, dvs. indsamling og samling af data, ud fra den betragtning, at offentlig information grundlæggende er et offentligt gode, der kan være til gavn for en bred vifte af parter, mens anvendelsen er mere specialiseret og enten kan overlades til markedet eller gøres til genstand for målrettede strategiske initiativer. Som følge af nærhedsprincippet er dataindsamlingen mest et medlemsstatsanliggende. EU vil kunne yde et positivt bidrag til samlingen af data, fordi det er nødvendigt at skabe sammenhæng på tværs af landegrænser og mellem de forskellige brugergrupper.

Kommissionen blev i Rådets konklusioner af 16. november 2009 om integreret havpolitik⁽⁵⁾ opfordret til at fremsætte forslag til bedre udnyttelse af den videnskabelige viden. Med denne meddelelse efterkommes denne opfordring, idet der slås til lyd for en mere koordineret indsamling og samling af havdata og beskrives en handlingsplan, hvor de forskellige strategiske EU-foranstaltninger leverer brikker til et globalt puslespil for at nå dette mål.

- 1 Europa 2020 – En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, 3.3.2010, KOM(2010) 2020.
- 2 En integreret EU-havpolitik, Bruxelles den 10.10.2007, KOM(2007) 575 endelig.
- 3 En europæisk strategi for havforskning og maritim forskning. En sammenhængende ramme for det europæiske forskningsrum til fremme af bæredygtig udnyttelse af havene, Bruxelles, den 3.9.2008, KOM(2008) 534 endelig.
- 4 En digital dagsorden for Europa, 19.5.2010, KOM(2010) 245.
- 5 Rådets konklusioner om integreret havpolitik. Det Almindelige Råds 2973. møde i Bruxelles, den 16. november 2009.

2| Aktuelle udfordringer

For øjeblikket indsamles størstedelen af de havdata, der indsamles af offentlige institutioner i EU's medlemsstater enten hver for sig eller kollektivt, og som det koster over 1 mia. EUR om året at indsamle⁽⁶⁾, hovedsagelig med et særligt formål for øje, fx for at udnytte de marine ressourcer, at sørge for sikker sejlads, at overvåge, at de gældende regler overholdes, eller at afprøve en videnskabelig hypotese. Som det blev bekræftet ved en offentlig høring⁽⁷⁾, er de, der behandler eller anvender disse data, udsat for en række forhindringer. Brugere har vanskeligt

ved at finde ud af, hvilke data der allerede eksisterer. Der gælder restriktioner for adgang, anvendelse og videreanvendelse. Som yderligere hindringer kan nævnes fragmenterede standarder og formater og fragmenteret nomenklatur, manglende oplysninger om præcision og nøjagtighed, nogle leverandørers prispolitik og utilstrækkelig tidsmæssig eller rumlig opløsning. Muligheden for at udvikle innovative nye produkter og tjenester baseret på disse data går derfor tabt⁽⁸⁾.

3| Mål

I forbindelse med denne meddelelse opstilles der tre mål for at øge vores viden om havene:

1. reducere driftsomkostningerne og fristerne for dem, der anvender havdata og dermed:
 - hjælp til den private sektor til at konkurrere i den globale økonomi på et bæredygtigt grundlag, hvilket er en udfordring;
 - forbedring af kvaliteten af den offentlige beslutningsproces på alle niveauer;
 - intensivering af den videnskabelige havforskning.
2. øget konkurrence og innovation blandt dem, der anvender og videreanvender havdata, i kraft af udvidet adgang til kvalitetskontrollerede, hurtigt tilgængelige, sammenhængende havdata;

3. tilvejebringelse af sikrere viden om havene og dermed etablering af et solidere grundlag for at forvalte kommende forandringer.

Disse mål bidrager direkte til nogle af de flag-skibsinitiativer, der blev annonceret i Europa 2020-strategien, som fx »Innovation i EU«, »Et ressourceeffektivt Europa« og »En industripolitik for en globaliseret verden«.

Fordelene ved at skabe et integreret netværk i stedet for det nuværende fragmenterede havobservations-system anslås ifølge et konservativt skøn til 300 mio. EUR om året⁽⁹⁾. Derudover vil en mere rationel anvendelse af havdata ikke blot forbedre de eksisterende databrugeres effektivitet, men også åbne nye muligheder for innovation og vækst.

6 Skøn i konsekvensanalysen til denne meddelelse.

7 Kommissionens arbejdsdokument »Marine Data Infrastructure. Outcome of Public Consultation« af 22.1.2010, SEK(2010) 73 endelig.

8 Fx ville bioprospekteringen efter nye produkter inden for medicin eller den forarbejdende industri få gavn af bedre kendskab til habitater på havens bund.

9 Ifølge konsekvensanalysen anslås besparelsen til ca. 100 mio. EUR for videnskaben, 56 mio. EUR for de offentlige myndigheder og 150 mio. EUR for den private sektor.

4 | Udvikling af eksisterende EU-instrumenter

Medlemsstaterne indsamler allerede mange data og er i nogle tilfælde juridisk forpligtet til det. Desuden tilstræbes det med forskellige EU-instrumenter og-tiltag at fremme adgangen til et sammenhængende sæt data og observationer i EU.

Disse tiltag omfatter både forpligtelser og understøttende foranstaltninger. Der skelnes ikke altid klart mellem de to, men generelt er forpligtelser fastlagt i EU-lovgivningen og forpligter medlemsstaterne til at indsamle, samle eller give adgang til data, og understøttende foranstaltninger er foranstaltninger, hvor EU yder en form for støtte.

4.1. EU-direktiver

Ifølge havstrategirammedirektivet⁽¹⁰⁾ har medlemsstaterne pligt til at »opstille og gennemføre koordinerede overvågningsprogrammer med henblik på løbende at vurdere havområdernes miljøtilstand«. Det kræver grænseoverskridende og tværfagligt samarbejde at samle billeder af enkelte havområder og af hele det europæiske havområde. Ifølge den hidtidige erfaring udveksles der ikke data på tværs af sektorer og medlemsstater på en ensartet, hensigtsmæssig,

effektiv og hurtig måde. Medmindre EU tager eller fremmer initiativer på dette område, kommer det heller ikke til at ske.

Ifølge INSPIRE-direktivet⁽¹¹⁾ har medlemsstaterne pligt til at vedtage foranstaltninger, for at offentlige myndigheder stiller datasæt og -tjenester til rådighed for hinanden til at løse offentlige opgaver, og ifølge miljøoplysningsdirektivet⁽¹²⁾ skal de offentliggøre dataene på begæring. Direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer⁽¹³⁾ fremmer videreanvendelsen af offentlige data, fordi det indeholder fælles regler for, hvordan offentlige myndigheder skal stille deres informationer til rådighed til videreanvendelse for at fjerne hindringer som forskelsbehandling, monopolmarkeder og manglende åbenhed.

Disse direktiver indeholder det nødvendige retsgrundlag for en bedre udnyttelse af havdata og for INSPIRE-direktivets vedkommende for fastsættelsen af bedre fælles standarder. Men de er ikke i sig selv tilstrækkelige. De gælder ikke nødvendigvis for de myndigheder, der ikke udøver offentlige funktioner, og som ligger inde med mange havdata, som fx videnskabelige og akademiske institutioner,

10 Direktiv 2008/56/EF.

11 Direktiv 2007/2/EF om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab.

12 Direktiv 2003/4/EF.

13 Direktiv 2003/98/EF.

og de har ikke forrang for intellektuelle ejendomsrettigheder. De omhandler heller ikke næsten tidstro observationer eller historiske dataarkiver.

I forbindelse med en revision af direktivet om den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet) ⁽¹⁴⁾ gjorde videreanvenderne i den geografiske og meteorologiske sektor opmærksom på, at høje priser, restriktive licensbetingelser og diskrimination udgør hindringer for fuldstændigt at frigive potentialet for at videreanvende PSI. Kun EU's institutioner og organer, der agter at anvende data til at udvikle, gennemføre og overvåge miljøpolitikker, har obligatorisk adgang til forgrundsdata fra havforskningsprojekter under EU-rammeprogrammet.

4.2. Ramme for indsamling af data om fiskeri

Ifølge den nye ramme for dataindsamling, der blev vedtaget i 2008 ⁽¹⁵⁾, skal medlemsstaterne indsamle, forvalte og levere fiskeridata af høj kvalitet til videnskabelig rådgivning, hovedsagelig for at der kan træffes behørigt afgørelser om fiskeriforvaltning. Disse aktiviteter gennemføres inden for rammerne af flerårige nationale programmer, der medfinansieres af EU. Ifølge den nye ramme har medlemsstaterne pligt til at give adgang til disse data som grundlag for rådgivning om fiskeriforvaltning, med henblik på videnskabelig publikation og som grundlag for offentlig debat og interessenters deltagelse i udviklingen af politikker. Til andre formål er der for øjeblikket kun adgang til data, til at samle dem for et havområde og til at videreanvende samlede data, hvis alle de pågældende dataejere har givet deres samtykke.

4.3. Initiativ vedrørende global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES)

GMES er et bredt program, der omfatter landjorden, atmosfæren og havmiljøet. Det har til formål

at levere tjenester på miljø og sikkerhedsområdet og er hovedsagelig fokuseret på satellitmålinger og produkter baseret på disse målinger. Mulighederne for »Marine Core Service« under GMES er for øjeblikket ved at blive testet ved hjælp af MyOcean-projektet. Der er produkter til rådighed til alle formål, herunder kommercielle (aktiviteter i senere led), bortset fra »ukontrolleret videredistribution (formidling, fx radiotransmission, internetannoncering...)«.

4.4. Fælles miljøinformationssystem (SEIS) og WISE-Marine

Formålet med det fælles miljøinformationssystem (SEIS) ⁽¹⁶⁾, der er et tiltag, som støttes af Europa-Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur (EEA), er at modernisere og forenkle indsamlingen, udvekslingen og anvendelsen af de data og oplysninger, der er nødvendige for udformningen og gennemførelsen af miljøpolitikken, og går ud på gradvis at erstatte de nuværende, hovedsagelig centraliserede, rapporteringssystemer med systemer, hvortil der er adgang, hvor oplysningerne deles, og som fungerer sammen.

WISE-Marine er havmiljøkomponenten i SEIS og har til formål at opfylde kravene til gennemførelse af forpligtelserne til at udfærdige rapporter i henhold til havstrategirammedirektiv 2008/56/EF og at informere EU's borgere om gennemførelsen af havstrategier. Dermed udvides det nuværende Vandinformationssystem for Europa (WISE), der omfatter kystnære farvande, til at omfatte havmiljøet.

4.5. ur-EMODnet

»ur-EMODnet«, der finansieres ved hjælp af forberedende foranstaltninger med henblik på indførelsen af en havpolitik ⁽¹⁷⁾, er en EMODnet ⁽¹⁸⁾-prototype, der i sig selv skulle være til gavn for marine og maritime kredse, men som primært er beregnet til at teste

14 Videreanvendelse af den offentlige sektors informationer – Revision af direktiv 2003/98/EF, Bruxelles, den 7.5.2009, KOM(2009) 212 endelig.

15 Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 af 25. februar 2008.

16 Udvikling af et fælles miljøinformationssystem (SEIS), KOM(2008) 46 endelig, Bruxelles, den 1. februar 2008.

17 En finansiel mekanisme, der skal forberede forslag med henblik på vedtagelse af kommende foranstaltninger.

18 Det europæiske havobservations- og havdatanetværk.

© Mick Mackey

designkonceptet og fremme feedback. Temagrupper⁽¹⁹⁾ samler eksisterende data fra forskellige kilder, måler deres kvalitet, sørger for, at de er forsynet med deskriptorer (metadata) som måletidspunkt og -sted, og offentliggør dem på temaportaler. Mange af de idéer og teknologier, som disse grupper anvender, er blevet udviklet som led i EU-forskningsprogrammer⁽²⁰⁾. I tabel 1 findes en oversigt over de temaer, der samlet indtil nu. Deres interoperabilitet understøttes af identiske standarder og halvårlige koordinationsmøder. Datalag, der er produceret ved hjælp af ur-EMODnet er tilgængelige uden restriktioner. Det er planlagt at iværksætte en midtvejsevaluering af resultaterne i 2011 og en endelig evaluering i 2013, der vil være retningsgivende for, hvilke yderligere foranstaltninger der skal træffes.

Det aktuelle ur-EMODnet vil dog ikke i sig selv give tilstrækkelige oplysninger til, at der kan foretages en komplet evaluering i 2013. Dertil er prøven for lille. Antallet af parametre og havområder, der er omfattet, er ikke stort nok til at dække behovet i marine og maritime kredse. Opløsningen er for grov. Det ville være for stort et spring og for risikabelt at overgå direkte fra et ur-EMODnet baseret på forberedende foranstaltninger til et fuldgyldigt EMODnet i den størrelsesorden, der ifølge aktuelle skøn er nødvendig⁽²¹⁾. Der vil blive fremsat forslag til en forordning om finansiering af videreudviklingen af en integreret havpolitik i perioden 2011-2013. Udbygningen af EMODnet vil være blandt de foranstaltninger, der skal finansieres i henhold til forordningen.

4.6. EU-agenturer og nationale kontorer

Ud over Det Europæiske Miljøagentur er EU-Fiskerikontrolagenturet og Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed bemyndiget til at bistå Europa-Kommissionen og medlemsstaterne med at anvende EU-lovgivningen på dette område. Under udførelsen af deres opgaver indsamler de data⁽²²⁾, der også vil kunne anvendes til andre formål. Disse data vil kunne udbredes yderligere i en sammenfattet form på betingelse af, at der overholdes visse fortrolighedsgarantier.

En lang række af medlemsstaternes offentlige myndigheder indsamler også data.

4.7. Kystdata

Kystmyndighederne har brug for at indsamle, anvende og udveksle informationer for at støtte beslutningsprocessen og inddrage offentligheden. Rammen for kystinformationssystemer er fastlagt i EU-henstillingen om integreret kystzoneforvaltning⁽²³⁾.

19 Temagrupperne er konsortier af laboratorier, der har påtaget sig ansvaret for at samle data af en bestemt type og offentliggøre dem på hver deres portal. Der er for øjeblikket fire grupper: en for hydrografi/dybdmåling, en for geologi, en for biologi og en for kemi (jf. tabel 1). Der er ved at blive oprettet en for fysiske data.

20 Afgørelse nr. 1982/2006/EF om det syvende forskningsrammeprogram er det seneste i en række af programmer, der finansierer produktionen og anvendelsen af havdata.

21 Konsekvensanalyse for EMODnet.

22 Som fx olieudslip, skibstrafik og fiskeri.

23 Henstilling 2002/413/EF.

Kystområder er af Eurostat defineret som statistiske standardregioner (på NUTS⁽²⁴⁾ 3-niveau), hvor mindst halvdelen af befolkningen lever inden for 50 km fra kysten⁽²⁵⁾. Det svarer til 446 regioner, hvoraf 372 har en kystlinje. For de fleste af disse regioner er der fri adgang til socioøkonomiske parametre som befolkningsindikatorer eller BNP via Eurostats websted. For nogle lande som Polen, Sverige og Det Forenede Kongerige er disse regioner så store, at de også har en befolkning, der bor langt inde i landet, og dermed ikke har de samme træk, som kendetegner kystsamfundene. Forsøgene på at indsamle data i en finere opløsning er ikke lykkedes på grund af de uoverkommelige gebyrer, som nogle nationale statistiske kontorer opkræver, fordi nogle af dem ikke behandler anmodninger om data på en systematisk måde, og fordi der af fortrolighedsårsager ikke kan

udleveres data for regioner med kun en eller to virksomheder i en bestemt sektor.

Som led i rammen for dataindsamling indsamles der også økonomiske data (indkomster, omkostninger, beskæftigelse) fra fiskeriet, akvakultursektoren og fiskeforberedningsindustrien. De økonomiske data om de europæiske fiskerflåder sammenfattes i en årlig økonomisk rapport⁽²⁶⁾ på nationalt plan og efterhånden også for de enkelte havområder⁽²⁷⁾.

En række regionale myndigheder er ved at opbygge kystinformationssystemer for at forvalte og planlægge aktiviteter. På grund af INSPIRE-direktivet og forskellige Interreg⁽²⁸⁾-projekter er der begyndt at være en vis interoperabilitet mellem disse systemer.

Tabel 1 Hvordan EU-initiativer bidrager til en havdata-infrastruktur. Forskningsprojekter og nationale initiativer er ikke medtaget. »Forpligtelser« som INSPIRE er heller ikke med. Tabellen omfatter kun understøttende foranstaltninger, der finansieres delvis over EU-budgettet

Parametre	Indsamling	Samling	Anvendelse
Dybdemåling		ur-EMODnet	WISE-Marine
Geologi		ur-EMODnet	
Fysik	GMES (rummet)	GMES (undtagen kystnær), ur-EMODnet ⁽²⁹⁾	GMES
Fiskeri (inkl. fiskeriøkonomi)	Ramme for dataindsamling ⁽³⁰⁾	Det Fælles Forskningscenter (og andre brugere)	ICES ⁽³¹⁾ , STECF ⁽³²⁾ , GFCM ⁽³³⁾
Kemi		ur-EMODnet	WISE-Marine
Biologi		ur-EMODnet, GMES ⁽³⁴⁾	WISE-Marine
Menneskelig aktivitet (undtagen fiskeri) ⁽³⁵⁾		ur-EMODnet ⁽³⁶⁾	WISE-Marine
Kystdata		Eurostat	

24 De statistiske regioner er beskrevet på: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/basicnuts_regions_en.html

25 Hamburg blev føjet til listen, selv om den ikke opfylder ovennævnte kriterier.

26 Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) The 2009 annual economic report on the European fishing fleet EUR 24069 – ISBN 978-92-79-13867-6.

27 Havområdet er det område, hvor fiskeriet foregår. Det er ikke altid det samme som det, på hvis kyst fisken landes, eller hvor de pågældende fartøjer har deres hjemhavn.

28 Et EU-initiativ, der skal fremme interregionalt samarbejde i EU. Det blev igangsat i 1989 og finansieres af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU).

29 Ekskl. målinger fra rummet, så ur-EMODnet tilføres ikke data fra GMES.

30 Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 af 25. februar 2008.

31 Det Internationale Havundersøgelsesråd.

32 Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri, der blev nedsat i henhold til artikel 33 i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002.

33 Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet.

34 Klorofylmålinger fra rummet som indikator for planteplankton.

35 Offshore-energi, godstransporttruter, grusgravning m.v.

36 Finansieret i henhold til den foreslåede forordning om finansiering af den integrerede havpolitik.

4.8. Forslag til forbedring af eksisterende instrumenter

For at øge ovennævnte instrumenters og foranstaltningers virkning foreslår Kommissionen en række forbedringer:

- Kommissionen vil tage de nødvendige skridt til at sørge for, at der bliver bedre adgang til videreanvendelse af data fra EU-støttede regionale udviklingsprogrammer og hav og søfartsforskningsprogrammer.
- Kommissionen vil undersøge, hvilke yderligere foranstaltninger der kræves for at fremme kystinformationssystemer i sin opfølgning på EU-henstillingen om integreret kystzoneforvaltning⁽³⁷⁾.
- Demonstrationer af GMES-havtjenester vil blive støttet via rumafsnittet i det syvende forskningsrammeprogram frem til 2014. Der overvejes flere muligheder for opfølgning.
- På kort sigt vil Kommissionen sikre sig, at de nye regler for adgang til fiskeridata, håndhæves fuldt ud af medlemsstaterne. På mellemlang og lang sigt vil det blive undersøgt, hvordan mulighederne for at få adgang til data kan udvides.
- For at optimere udnyttelsen af ressourcerne vil WISE-Marine and EMODnet blive koblet sammen i forbindelse med gennemførelsen af havstrategirammedirektivet. WISE-Marine planlægges oprettet medio 2012 og vil blive brugt til at indsamle og visualisere medlemsstaternes data om havmiljøet og menneskelige aktiviteter. Ligesom EMODnet vil WISE-Marine blive baseret på WISE, det eksisterende rapporteringssystem, som medlemsstaterne i forvejen bruger til at sende deres vurderinger i forbindelse med vandrammedirektivet.
- Kommissionen har i sinde at iværksætte endnu en række foranstaltninger for at forbedre dataenes dækning, opløsningen og rækken af samlede parametre⁽³⁸⁾,⁽³⁹⁾.
- Kommissionen vil sørge for, at dens agenturer regelmæssigt offentliggør data.
- Kommissionen tilskynder medlemsstaterne til i samme ånd at offentliggøre data, der er indsamlet til et bestemt formål, eventuelt tidsmæssigt og rumligt sammenfattet.
- Eurostat vil undersøge detaljerede befolknings- og områdeparametre for at opstille bedre parametre for kysternes indflydelse i de territoriale enheder til statistiske formål.

Der vil således blive truffet forskelligartede initiativer til at afhjælpe manglerne i Europas havdatasystem. Hovedformålene med disse initiativer er på mange måder de samme, uden at de er identiske.

37 PEGASO-projektet, som støttes under det 7. forskningsrammeprogram, er ved at undersøge mulighederne.

38 Som fx udvidelse af det geologiske kort til at omfatte Middelhavet og den iberiske Atlanterhavskyst; dybdemålingsopløsning fra et kvart minut til mindst en tiendedel minut; medtagning af flere pesticider.

39 Finansieret i henhold til den foreslåede forordning om finansiering af den integrerede havpolitik.

Der kræves derfor en yderligere indsats for at skabe synergier mellem de forskellige systemer.

Kommissionen vil træffe de nødvendige foranstaltninger til at samle disse initiativer for at sørge for en gnidningsløs, løbende levering af havdata og samtidig undgå overflødig indsamling af data. Foranstaltningerne går ud på:

- at indføre fælles standarder⁽⁴⁰⁾;
- gradvis at rette datapolitikkerne ind efter hinanden. Målet er i sidste ende at skabe fri adgang uden begrænsninger for anvendelsen;
- at sørge for, at de data, der samles som led i initiativer som ur-EMODnet eller rammen for dataindsamling, svarer til havstrategirammedirektivets behov;
- at gennemføre en særlig ur-EMODnet-foranstaltning i 2010⁽⁴¹⁾ for at samle fysiske lokale data som input til GMES, validere resultater af GMES-modellen og inddrage kystnære farvande⁽⁴²⁾, som ikke er med i GMES;
- i 2012-2013 at vurdere, hvilke huller der er i overvågningsnetværket, når resultaterne af ur-EMODnet og foranstaltningerne i forbindelse med prototypen på »Marine Core Service« under GMES foreligger;
- at indlede en dialog med partnerlande og internationale organisationer for at sikre, at EU's indsats bidrager til oprettelsen af et interoperabelt globalt havviden-system.

5 | Udvikling af en operationel havdata-arkitektur

Mens ovennævnte instrumenter og foranstaltninger bestemt har deres værd, kræves der en anderledes solid indsats for at integrere den erhvervede viden om havene. For at opnå et sammenhængende, grænseoverskridende datasæt, skal der indføres en målrettet operationel arkitektur. Hvordan den kommer til at se ud i sidste ende afhænger af den operationelle erfaring, der opnås i forbindelse med projekter og initiativer som ur-EMODnet og MyOcean. Der bør dog allerede nu gøres opmærksom på nogle af de elementer, der bør inkorporeres:

1. Europas havdata indsamles for øjeblikket til et bestemt formål, fx med henblik på sikker sejlads eller fiskeriforvaltning, men målet er at nå frem til et paradigme, hvor der lige fra begyndelsen er planlagt flere anvendelsesmuligheder.
2. Dataene bør forblive så tæt på kilderne som muligt. Dataene bør opbevares sikkert på godkendte datacentre. Ved behandling af data, der betragtes som personlige data efter databeskyttelsesdirektivet⁽⁴³⁾, skal direktivets bestemmelser overholdes.

40 Herunder nomenklatur, formater og enheder. Dermed sikres det, at data fra de forskellige initiativer kan sammenholdes og kombineres. INSPIRE indeholder den grundlæggende ramme. INSPIRE er selv fuldstændigt kompatibel med de internationale standarder.

41 Som fx udvidelse af det geologiske kort til at omfatte Middelhavet og den iberiske Atlanterhavskyst; dybdemålingsopløsning fra et kvart minut til mindst en tiendedel minut; medtagning af flere pesticider.

42 Kystnære farvande er et videnskabeligt udtryk, der anvendes til at definere de farvande, hvor lavt vand, kompleks kysttopografi og tidevandsstrømme indebærer, at der til fysisk modellering kræves en meget mere detaljeret tilgang, end der for øjeblikket er planlagt inden for »Marine Core Service« under GMES.

43 Direktiv 95/46/EF.

3. En effektiv europæisk infrastruktur for havdata bør omfatte en række temagrupper⁽⁴⁴⁾, der står for at »samle« data. En temagruppe er et konsortium af organisationer, der samler data om et bestemt tema som fx geologiske lag eller forurenende kemiske stoffer.
 4. For at havinformationssystemerne skal kunne fungere bæredygtigt, og for at der kan identificeres kritiske huller i systemerne, er der behov for et integreret perspektiv for de enkelte havområder. Der forventes bidrag fra regionale havkonventioner⁽⁴⁵⁾, regionale rådgivende råd for fiskeri og EuroGOOS⁽⁴⁶⁾, der alle har ansvar for et havområde.
 5. I et begrænset antal tilfælde kan det være hensigtsmæssigt, at EU-støtten til havdata og observationsinfrastruktur ikke blot ydes til samlingen af data, men også til analysering og anvendelse af dem; fx til at støtte leveringen af indikatorer til vurdering af havmiljøets tilstand.
 6. Videnarkitekturen kræver en beslutningsproces, hvor det besluttes, hvilke data der skal indsamles, og hvordan de skal samles. Der skal også oprettes et sekretariat til at administrere processen.
- **Kommissionen vil tilskynde til kommunikation mellem nationale datacentre ved regelmæssige drøftelser i Kommissionens havobservations og dataekspertgrupper og i sit internetforum for at fremme god praksis inden for datasikring og dataformidling.**
 - **For at få et integreret overblik over overvågningsbehovene vil Kommissionen undersøge, hvordan et kontrolsted⁽⁴⁷⁾ for et havområde vil kunne fungere, ved at udarbejde pilotprojekter⁽⁴⁸⁾ i perioden 2011-2013.**
 - **Kommissionen vil på grundlag af rådgivning fra medlemsstaterne, kontrolstederne for havområderne og sine egne eksperter fortsat opstille prioriteter for at samle data i ur-EMODnet, men i perioden 2011-2013 vil den udarbejde et forslag til en mere permanent netværksstyring.**
 - **Kommissionen vil oprette et prototype-sekretariat⁽⁴⁸⁾ til at forvalte ur-EMODnet-processen, herunder forberede møder, vurdere temagruppernes og kontrolstedernes resultater, sørge for, at fristerne overholdes, og udarbejde en årlig aktivitetsrapport.**

For at indføre en sådan infrastruktur foreslår Kommissionen følgende:

- **Det er ikke kun de enkelte stater, der er ansvarlige for viden. Den europæiske industri bør anvende passende ressourcer til at værne om viden, og når den ikke længere er af kommerciel værdi, bør den videreformidles.**

44 Den omfatter 1) adgang til alle rådata af en bestemt type, som opbevares på datacentre, 2) produktion og formidling af datalag med angivelse af observationstæthed og datakvalitet og 3) sømløse datalag (kvadratnet eller polygon) for hele havområder.

45 OSPAR-konventionen, HELCOM-konventionen, Barcelona-konventionen og Bukarest-konventionen.

46 EuroGOOS er en sammenslutning af nationale statslige agenturer og forskningsorganisationer, der beskæftiger sig med operationel oceanografi på europæisk plan.

47 Kontrolstederne skal uafhængigt kontrollere datalag fra hver temagruppe, sikre sig, at dataene fra forskellige grupper er indbyrdes kompatible, og opstille prioriteter for yderligere observationer i samspil med lokale interesserede parter. Disse kontrolsteder bør handle på vegne af alle brugere af havdata i det pågældende havområde og dække alle EU-initiativer vedrørende havdata, det være sig EMODnet, GMES, rammen for dataindsamling m.m.

48 Som fx udvidelse af det geologiske kort til at omfatte Middelhavet og den iberiske Atlanterhavskyst; dybdemålingsopløsning fra et kvart minut til mindst en tiendedel minut; medtagning af flere pesticider.

6 | Styring af processen

Den større adgang til havdata og –observationer er blevet overvåget af en uafhængig gruppe af eksperter i indsamling, sammenstilling og anvendelse af havdata. Med støtte fra denne gruppe har Kommissionen udvalgt prioriterede temaer og arbejdsmetoder. Gruppen vil bistå med at foretage en formel midtvejsvurdering, der begynder i 2011, og udarbejde en rapport primo 2012. Vurderingen kommer til at omfatte kvantitative indikatorer, der

måler, i hvilket omfang forskere, myndigheder og erhvervslivet anvender data fra prototypen ur-EMODnet. Den vil aflægge rapport om, hvordan det går med at realisere målene i denne meddelelse.

Kommissionen vil også nedsætte en gruppe bestående af eksperter fra medlemsstaterne for at sikre sig, at der er sammenhæng med det igangværende arbejde i medlemsstaterne.

7 | Tidsplan

Forslagene i denne meddelelse beskriver foranstaltninger, som Kommissionen vil iværksætte i perioden 2011-2013. Ved udgangen af denne periode vil der blive udarbejdet endnu en konsekvensanalyse som grundlag for den videre udvikling. Kommissionen modtager gerne kommentarer til denne plan.

Europæisk havobservations- og -datanetværk

Konsekvensanalyse

Resumé

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene

SEK(2010) 999

Indholdsfortegnelse

1. Problemstilling	19
1.1. Baggrund	19
1.2. Hvorfor der indsamles havdata, og hvor meget det koster	19
1.3. Vanskeligheder med at samle data	19
1.4. Manglende konkurrence og innovation	19
1.5. Usikkerhed	20
1.6. Motivation	20
1.7. Foranstaltninger til at løse problemerne	20
2. EU-merværdi	20
3. Mål	20
4. Strategiske valgmuligheder	21
4.1. Kommende udvikling – Muligheden for at forholde sig passiv	21
4.2. Andre muligheder	21
5. Konsekvensanalyse	22
5.1. Hvad bør EU gøre?	22
5.2. Hvad er det rette reguleringsmiddel?	23
5.3. Hvordan bør støtten forvaltes?	23
6. Opfølgning og evaluering	24

11 PROBLEMSTILLING

1.1. Baggrund

At øge den eksisterende viden om havene har altid været et primært mål for EU's integrerede havpolitik, der i sig selv er et strategisk mål i Kommissionens arbejdsprogram for 2005-2009⁽¹⁾. Der er iværksat forberedende foranstaltninger til at vurdere de tekniske muligheder og sandsynlige omkostninger ved at oprette et europæisk havobservations- og -data-netværk (EMODnet).

Med støtte fra en ekspertgruppe blev der fremlagt en køreplan i april 2009, der indeholdt de overordnede principper og en køreplan. Samtidig blev der iværksat en offentlig høring om EMODnet⁽²⁾. Der blev modtaget svar fra 300 respondenter: herunder private selskaber, offentlige myndigheder, internationale organisationer og forskningsverdenen.

En forordning til finansiering af støtte til den integrerede havpolitik i 2011-2013, som Kommissionen vil fremsætte forslag til i 2010, indeholder mål for erhvervelse af viden om havene.

1.2. Hvorfor der indsamles havdata, og hvor meget det koster

Private selskaber har brug for havdata for at kunne udnytte ressourcerne mere effektivt. Nationale og lokale myndigheder har brug for dem til at beskytte deres kystlinjer eller til at vurdere, om miljønormerne overholdes. Forskere har brug for dem til at øge deres viden om cirkulation i verdenshavene og marine økosystemer.

Derfor indsamler og behandler alle kyststater havdata. Europas årlige udgifter til indsamling af havdata og overvågning af havene beløber sig for øjeblikket til om mod 1 mia. EUR⁽³⁾ for offentlige organer og ca. 3 mia. EUR⁽³⁾ for private organer.

1.3. Vanskeligheder med at samle data

Anvendelsen af havdata kan ikke baseres på data fra kun en kilde, der indsamles til et bestemt formål. Ofte er der brug for data for farvande, der henhører under mere end en kyststat.

Det er hårdt arbejde at sammensætte et sammenhængende billede af data fra det store antal organisationer, der ligger inde med og ejer havdata-der er tale om over 50 i hver af de større kyststater⁽⁴⁾. Set ud fra brugernes synspunkt er der syv store hindringer: 1) man skal først opdage, at dataene overhovedet findes, 2) man kan ikke få adgang til dem uden tilladelse, 3) der gælder restriktioner for, hvad de anvendes til i sidste ende, 4) dataene er ikke sammenhængende og er vanskelige at kombinere, 5) det er for dyrt for brugerne at få adgang til dem, 6) dataenes kvalitet, præcision og nøjagtighed er ukendt og 7) mængden den rumlige og tidsmæssige opløsning er ikke tilstrækkelig til formålet. Næsten alle de parter, der deltog i 2009-undersøgelsen⁽²⁾, svarede, at disse syv hindringer hver og en udgjorde en hindring for, at de kunne arbejde effektivt.

Et fragmenteret observationssystem er mindst 25% dyrere at bruge for dem, der leverer produkter og tjenester⁽⁵⁾, end et integreret system. I den forbindelse er der slet ikke taget højde for de muligheder, der ikke er blevet udnyttet af dem, som simpelthen har valgt ikke at udvikle nye tjenester på grund af den uigennemtrængelige data-infrastruktur.

1.4. Manglende konkurrence og innovation

Et offentligt eller privat organ har for øjeblikket vanskeligt ved at levere et produkt eller en tjeneste, der er baseret på havdata, medmindre det selv har indsamlet dataene eller har et godt forhold til den organisation, der står for det. Det reducerer antallet af organer, der potentielt er i stand til at levere produktet eller tjenesten og reducerer mulighederne for innovation.

- 1 Strategiske mål 2005-2009 – Europa 2010: Et partnerskab for fornyelse i EU – Velstand, solidaritet og sikkerhed, 26.1.2005, KOM(2005) 12 endelig.
- 2 Kommissionens arbejdsdokument »Marine Data Infrastructure. Outcome of Public Consultation« af 22.1.2010, SEK(2010) 73 endelig.
- 3 Dette tal dokumenteres i den fuldstændige konsekvensanalyse.
- 4 Legal Aspects of Marine Environmental Data Framework Service Contract, dok. nr. FISH/2006/09 – LOT2, endelig rapport, oktober 2008.
- 5 The Business Case for Improving NOAA's Management and Integration of Ocean and Coastal Data, Zdenka Willis, Director, NOAA IOOS Program, januar 2009.

1.5. Usikkerhed

Den ineffektive havdata-infrastruktur og det mere end sparsomme observationsnetværk øger usikkerheden om, hvordan havet vil opføre sig fremover. Ifølge en undersøgelse⁽⁶⁾ ville en udgift på 70 mio. EUR til kortlægning af de irske farvande reducere usikkerheden for erhvervslivet og medføre fordele på 415 mio. EUR for fiskeriet, akvakultursektoren, biodiversiteten, vedvarende energi, energitefterforskningen og udvindingen af sand og grus. Reduceres usikkerheden om, hvor meget havvandstanden vil stige fremover, med 25%, vil Europas udgifter til beskyttelse mod havet kunne reduceres med omkring 100 mio. EUR om året. Jordens klima afhænger af cirkulationen i verdenshavene, så selv de landbaserede virksomheder vil få fordel af bedre havdata, hvilket ikke er en tilstrækkelig, men nødvendig forudsætning for at producere bedre prognoser for årstiderne.

1.6. Motivation

Selv om nogle organisationer ønsker, at andre organisationer skal udlevere deres data, kan de selv være tilbageholdende med at give adgang til deres egne, fordi de kan opnå en konkurrencefordel ved præferenceadgang til dataene, når de leverer produkter baseret på disse data.

1.7. Foranstaltninger til at løse problemerne

EU har vedtaget lovgivningsforanstaltninger, der tvinger myndighederne til at stille deres data til rådighed. Ved foranstaltninger som INSPIRE-direktivet⁽⁷⁾, miljøoplysningsdirektivet⁽⁸⁾ og direktivet om den offentlige sektors informationer⁽⁹⁾ pålægges de offentlige myndigheder forpligtelser.

EU yder finansiel støtte til indsamling af fiskeridata i henhold til rammen for dataindsamling. Formålet med global miljø- og sikkerhedsovervågning

(GMES)⁽¹⁰⁾ er at levere »marine core service« baseret på satellitdata. Der er udviklet havdata-kataloger, der hjælper brugerne med at finde frem til data, og kvalitetsprocedurer for målelaboratorier i kraft af successive EU-forskningsprogrammer. Medlemsstaterne er begyndt at bringe deres havdata-infrastrukturer i orden.

2| EU-MERVÆRDI

Det kræver samarbejde på tværs af grænserne og tværfagligt samarbejde at sammensætte billeder af havområder. Under 3% af de 300 adspurgte fagfolk var uenige i udsagnet »uden bæredygtig støtte fra EU vil det være ekstremt vanskeligt at opbygge en holdbar europæisk infrastruktur«.

3| MÅL

Der kan skelnes mellem tre specifikke mål:

1. reducere driftsomkostningerne og fristerne for dem, der anvender havdata og dermed:
 - (a) hjælp til den private sektor til at konkurrere i den globale økonomi;
 - (b) forbedring af kvaliteten af den offentlige beslutningsproces på alle niveauer og;
 - (c) intensivning af den videnskabelige havforskning;
2. øget konkurrence og innovation blandt dem, der anvender havdata, i kraft af udvidet og fremskyndet adgang til kvalitetskontrollerede, sammenhængende havdata;
3. tilvejebringelse af sikrere viden om havene og dermed etablering af et solidere grundlag for at forvalte uundgåelige forandringer i fremtiden.

6 Price Waterhouse Cooper, INFOMAR Marine Mapping Survey Options Appraisal Report, juni 2008.

7 Direktiv 2007/2/EF om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab.

8 Direktiv 2003/4/EF.

9 Direktiv 2003/98/EF.

10 Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES): for en sikrere planet, Bruxelles, den 12.11.2008, KOM[2008] 748 endelig.

4 | STRATEGISKE VALGMULIGHEDER

4.1. Kommende udvikling – Muligheden for at forholde sig passiv

De gældende regler for adgang til og anvendelse af havdata overholdes normalt⁽¹¹⁾. Normalt gælder de dog ikke for offentlige organer, der ikke udøver offentlige funktioner, som fx universiteter. De har heller ikke forrang for intellektuelle ejendomsrettigheder eller nogle nationale kontors forpligtelse til at opkræve omkostningsdækkende priser. EU-forskningsprojekter og territoriale samarbejdsprojekter gælder for et begrænset tidsrum. Når projekterne stopper, holdes katalogerne ikke længere ajour, og partnerskaberne opløses.

Hvis ikke EU gør en ekstra indsats, vil den aktuelle struktur fortsætte med at straffe brugerne, hæmme innovation og begrænse EU's evne til at forberede sig på et havsystem i forandring.

4.2. Andre muligheder

4.2.1. Hvad bør EU gøre?

Omsætningen af havdata til viden og information foregår i tre tempi: A) observation og indsamling, B) samling af dataene for at levere komplette, sammenhængende, kvalitetskontrollerede data om havområder C) anvendelse af dataene for at levere tjenester eller indikatorer fx for kysterosion, fiskebestand eller risiko for flodbølger.

Det vil imidlertid være ekstremt vanskeligt at argumentere for, at EU skal støtte dataindsamling, uden at det vides, hvad der i forvejen indsamles, hvor der er huller, og hvor der er det største brugerbehov. Der vil heller ikke kunne udvikles indikatorer eller produkter med større merværdi, uden at de data, der ligger til grund for indikatorerne, samles og behandles. Der er derfor følgende muligheder for at træffe EU-foranstaltninger:

1. SAMLING – af data for at give adgang til sammenhængende kvalitetskontrollerede, sikkert opbevarede data om hele havområder til en overkommelig pris.

2. INDSAMLING – det samme som valgmulighed 1, men også støtte til observationssystemer og dataindsamling – automatisk ved hjælp af faste eller mobile instrumenter eller ved hjælp af prøver indsamlet til havs og analyseret i et laboratorium.
3. ANVENDELSE – det samme som valgmulighed 1, men også anvendelse af data til at fastsætte indikatorer – fx for miljøkvalitet, kysterosion, fiskebestand eller risiko for flodbølger.

Sigtet med EMODnet er at skabe en basisinfrastruktur til gavn for en række forskellige anvendelsesformål. Omsætningen af data til kunderelaterede produkter, der kan anvendes i praksis, bør på den anden side foregå kommercielt og i fri konkurrence, hvor offentlige og private organer kan få data fra de bedste kilder og samle dem og behandle dem til specialiserede formål. Valgmulighed 3 »anvendelse« er derfor blevet forkastet.

4.2.2. Hvad er det mest velegnede reguleringsmiddel?

Den vigtigste afgørelse, der skal træffes, når der skal vælges reguleringsmiddel, er, hvordan byrderne skal fordeles mellem EU og medlemsstaterne. Dette kan ske ved en forordning, et direktiv eller en henstilling.

4.2.3. Hvordan bør støtten forvaltes?

EMODnet bør binde Europas institutioner sammen i et bæredygtigt netværk til gavn for databrukerne. Midlerne bør tilføres disse institutioner, for at de kan gennemføre denne opgave. Der er et næsten uendeligt antal muligheder for at forvalte støtten, men der er to alternativer, der skiller sig ud.

1. Man kan fortsætte som før inden for specifikke områder som fiskeri eller rummet og ved hjælp af forskningsprojekter af begrænset varighed eller ved hjælp af regulerende ad hoc-ordninger.
2. Der kan oprettes et sekretariat enten i forbindelse med en allerede eksisterende organisation eller et nyt organ – til forvaltning af netværket.

11 *Legal aspects of Marine Environmental Data*, Framework Service Contract, dok. nr. FISH/2006/09 – LOT2, endelig rapport – oktober 2008.

5| KONSEKVENSANALYSE

5.1. Hvad bør EU gøre?

5.1.1. Driftsomkostninger

Valgmulighed 1 »samling« vil reducere arbejdet med at finde frem til og få adgang til data. I de tilfælde, hvor prisen på data er et problem, vil indførelsen af marginalomkostninger frem for omkostningsdækning også reducere omkostningerne. Valgmulighed 2 »indsamling« vil kunne reducere behovet for yderligere observationer for at opnå den ønskede præcision.

5.1.2. Konkurrence

Valgmulighed 1 »samling« vil øge konkurrencen, fordi de, der indsamler data, ikke længere vil indtage den samme fortrinsstilling med hensyn til at levere disse produkter. Der bliver grobund for innovative nye tjenester. Valgmulighed 2 »indsamling« vil ikke give nogen særlige konkurrencefordele.

5.1.3. Usikkerhed

En bedre måleinfrastruktur vil reducere usikkerheden om, hvordan havene vil opføre sig i fremtiden. Dermed opnår erhvervslivet og de offentlige myndigheder større sikkerhed, når de planlægger for fremtiden.

Bedre adgang til eksisterende data vil mindske usikkerheden. Der er dog helt klart brug for flere data. Valgmulighed 2 »indsamling« vil derfor give langt flere fordele end valgmulighed 1 »samling«.

Da det er vanskeligt at tilpasse sig en ukendt fremtid, og da havene er bestemmende for klimaet på landjorden, er et bedre havobservationssystem formodentlig det mest effektive bidrag, EU kan give til at hjælpe Europa med at tilpasse sig klimaforandringerne.

5.1.4. Gennemførelsesomkostninger

Indførelsen af en ny infrastruktur vil medføre nye omkostninger, der skal retfærdiggøres af nettofordelene.

Ifølge de foreløbige skøn over valgmulighed 1 »samling« anslå omkostningerne til 20 mio. EUR om året i ti år og derefter 11 mio. EUR til vedligehold og ajourføring. Omkostningerne kan opvejes, ved at midlerne fra EU's forskningsbudget til projekter, der går ud på at undersøge, om det er praktisk muligt at etablere en havdata-infrastruktur, nedsættes⁽¹²⁾.

Omkostningerne ved valgmulighed 2 »indsamling« afhænger af ambitionsniveauet. Overvågningsprogrammer er ofte mere fordelagtige på længere sigt for Europa end en løsning på et umiddelbart behov, som en medlemsstat har. »Continuous Plankton Recorder«, der har foretaget uovertrufne observationer af planktons økologi og biogeografi i Atlanterhavet, koster 1,8 mio. EUR om året. Med 3 mio. EUR om året vil der kunne ydes støtte til den europæiske komponent (8 mio. EUR om året) i Euro-argo, som er et verdensomspændende havobservationssystem baseret på autonome flydende sonder, der foretager lokale målinger. Andre alternativer er mere bekostelige.

Tabel 1 Skøn over årlige omkostninger og fordele ved et operationelt europæisk havobservations og datanetværk

KONSEKVENS	Omkostning eller fordel	Valgmulighed 1-støtte til behandling og samling af data (om året)	Valgmulighed 2-støtte til dataindsamling (ud over valgmulighed 1)
Lavere driftsomkostninger	fordel	300 mio. EUR	
Øget konkurrence	fordel	60-200 mio. EUR	
Mindre usikkerhed	fordel		220 mio. EUR
Højere gennemførelsesomkostninger	omkostning	20 mio. EUR ⁽¹³⁾	10-90 mio. EUR

12 SEADATANET m.v.

13 Baseret på et 10-årigt program til at opbygge et EMODnet med en opløsning, der er 10 gange finere end det nuværende ur-EMODnet.

At etablere et europæisk tværfagligt havbundsobservatorium vil koste ca. 240 mio. EUR med driftsomkostninger på 32 mio. EUR om året. Det er blevet anslået, at det vil koste ca. 50 mio. EUR om året i de næste 20 år at udvikle en komplet kortlægning af EU-medlemsstaternes farvande ved hjælp af flerstråle-ekkolod. Ekstraomkostningerne ved valgmulighed 2 vil i forhold til valgmulighed 1 således være i størrelsesordenen 10-90 mio. EUR om året.

Før der træffes en endelig afgørelse om, hvilken mulighed der skal vælges, kræves der flere oplysninger. Kommissionen foreslår et nyt finansielt instrument for havpolitikken, hvorfra der vil blive afsat 7,5 mio. EUR om året til erhvervelse af viden om havene i perioden 2011-2013. Dette vil ikke blot skabe grundlaget for at træffe en mere kvalificeret afgørelse, men vil i sig selv bidrage til at nå målene for initiativet vedrørende erhvervelse af viden om havene.

5.1.5. Subsidiaritetsprincippet

Som anført i punkt 2 taler spørgsmålets tværnationale karakter stærkt for, at der træffes foranstaltninger på EU-plan. Dette gælder helt klart i forbindelse med valgmulighed 1 »samling«.

I forbindelse med valgmulighed 2 »indsamling« er spørgsmålet mere komplekst. En eventuel EU-støtte bør ikke hindre medlemsstaterne i at opfylde deres moralske eller juridiske forpligtelser til at indsamle data. Der er dog fortilfælde. EU betaler allerede omkring 40 mio. EUR for indsamling af fiskeridata og gennemsnitligt 44 mio. EUR⁽¹⁴⁾ om året for satellitdata.

Der er mest, der taler for at anvende subsidiaritetsprincippet i forbindelse med valgmulighed 2, når den yderligere overvågning skal finde sted uden for medlemsstaternes farvande. Det er imidlertid ikke en nødvendig betingelse. Havobservationer er ikke kun til fordel for den stat, i hvis farvande observationerne foretages.

5.1.6. Proportionalitetsprincippet

I forbindelse med begge valgmuligheder vil EU-foranstaltninger tilføre medlemsstaternes indsats merværdi i form af ekstra ressourcer på mellem 2 og 5% af, hvad medlemsstaterne allerede giver ud. Disse ressourcer vil sætte medlemsstaterne i stand til at nå deres mål mere effektivt og står derfor i forhold til målene. Data, der indsamles uden at blive udnyttet, er en forspildt mulighed.

5.2. Hvad er det rette reguleringsmiddel?

Der skal fastlægges obligatoriske roller for netværkets organer. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt med henstillinger eller udtalelser. Gennemførelsen i national ret, som kræves i forbindelse med direktiver, kan medføre en større administrativ byrde end forordninger. Understøttende foranstaltninger, der fastlægger udgiftsprogrammer eller organers deltagelse på EU-niveau kræver en forordning.

5.3. Hvordan bør støtten forvaltes?

At fortsætte som hidtil vil pr. definition ikke på nogen måde løse problemerne.

Ved den offentlige høring blev der identificeret en række organer, der er i stand til at være vært for et sekretariat, men der var ingen oplagt kandidat. Der bør derfor afholdes et udbud for at finde den bedste løsning.

14 Via GMES og under forudsætning af, at ca. 40% går til havobservation (GD ENTR privat meddelelse).

6| OPFØLGNING OG EVALUERING

Med udgangspunkt i det princip, at indikatorerne skal være kvantitative og ikke må indebære en stor byrde for indsamlingen af data, foreslås følgende.

Ressource-indikatorer

De ressourcer, der anvendes til at drive netværket, fordelt på:

- udgifter til Kommissionens personale;
- udgifter til sekretariatet;
- ressourcer afsat til samling og behandling af data.

Output-indikatorer

- antal parametre, hvis der foreligger et fuldstændigt billede af den europæiske observationsindsats;
- antal parametre, der er gjort tilgængelige, så de kan downloades for hele havområder.

Konsekvens-indikatorer

(for at måle øget effektivitet)

- antal private selskaber, der downloader data via EMODnet;
- antal offentlige myndigheder, der downloader data via EMODnet;
- antal indlæg om havvidenskab, der offentliggøres i »Nature« eller »Science« med europæiske forfattere som førsteforfattere.

(for at måle øget konkurrence) gennemsnitligt antal bydende i forbindelse med kontrakter om havdata udbudt af Kommissionen.

(for at måle mindsket usikkerhed) værdiinterval for stigningen i havvandstanden om 50 år til anvendelse ved vurderingen af Det Forenede Kongeriges og Nederlændenes strategier for forsvar mod havet.

Havobservations-og dataekspertgruppen vil fortsætte med at rådgive Kommissionen om EMODnets effektivitet og gøre opmærksom på mangler, der skal afhjælpes.

Europa-Kommissionen

Viden om havene 2020 – Havdata og havobservation med henblik på intelligent og bæredygtig vækst

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor

2010 — 24 s. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-16445-3

doi:10.2771/58561

SÅDAN FÅR MAN FAT I PUBLIKATIONER FRA EU

Gratis publikationer:

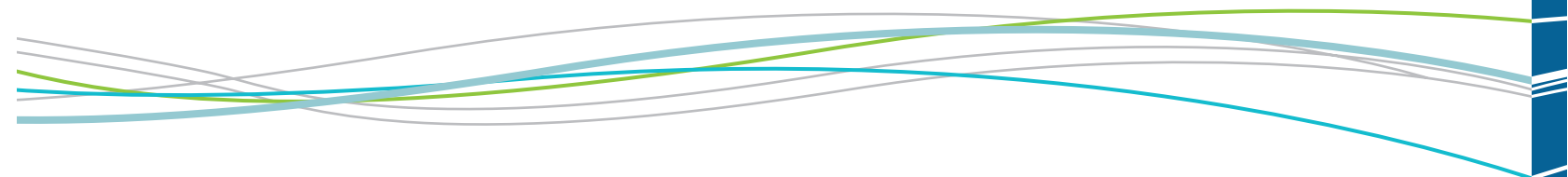
- Via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- Hos Den Europæiske Unions repræsentationer eller delegationer.
Kontaktoplysninger kan findes på: <http://ec.europa.eu>
eller fås ved at sende en fax til +352 2929-42758.

Betalingspublikationer:

- Via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Betalingsabonnementer (f.eks. *Den Europæiske Unions Tidende* og samlinger af afgørelser fra Den Europæiske Unions Domstol):

- Via Den Europæiske Unions Publikationskontors salgskontorer (http://publications.europa.eu/others/agents/index_da.htm).

Publikationskontoret

ISBN 978-92-79-16445-3

9 789279 164453

